ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com
http://www.moac.go.th

รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร
วันที่ 13 มกราคม 2563 (เวลา 15.00 น.)

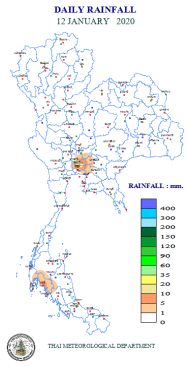
1. สภาพอากาศ

1.1 พยากรณ์อากาศประจำวัน เวลา 12.00 น.

ประเทศไทยตอนบนมีหมอกในตอนเช้าและมีหมอกหนาในบางพื้นที่ ในตอนกลางวันมีแสงแดดจัด บริเวณพื้นราบของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ส่วนยอดดอยและยอดภูมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุด 2-14 องศาเซลเซียส ขอให้ประชาชนบริเวณประเทศไทยตอนบนระวังการสัญจรผ่านบริเวณที่มีหมอกหนาไว้ด้วย สำหรับภาคตะวันออก ภาคกลาง รวมทั้งกรุงเทพและปริมณฑลมีฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้นในระยะนี้ ส่วนภาคใต้มีฝนน้อย

กระแสลมฝ่ายตะวันตกในระดับบนยังคงพัดพาความหนาวเย็นจากเทือกเขาหิมาลัยเข้ามาปกคลุมภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณดังกล่าวมีอากาศเย็นถึงหนาวในตอนเช้า ส่วนบริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นที่ปกคลุมประเทศไทยตอนบน และทะเลจีนใต้มีกำลังอ่อน ในขณะที่มีลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมภาคตะวันออก และภาคกลาง ทำให้บริเวณดังกล่าวมีฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้น สำหรับลมตะวันออกยังคงพัดปกคลุมภาคใต้และอ่าวไทย

1.2 ปริมาณน้ำฝน เวลา 07.00 น. วันที่ 12 ม.ค. 63 ถึง เวลา 07.00 น. วันที่ 13 ม.ค. 63

ที่	อำเภอ	จังหวัด	ปริมาณฝน (มม.)	ความรุนแรง
1	สถานีเขตคลองสามวา	กรุงเทพฯ	68.5	ฝนตกหนัก
2	รร.จุฬาภรณราชวิทยาลัยปทุมธานี อ.ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	57.5	ฝนตกหนัก
3	อบต.บางซ้าย อ.บางซ้าย	อยุธยา	46.5	ฝนตกหนัก
4	อบต.อ่าวลึกใต้ อ.อ่าวลึก	กระบี่	33.5	ฝนตกปานกลาง
5	อบต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	32.5	ฝนตกปานกลาง

ฝนตกหนักมาก (>90 มม.) ฝนตกหนัก (35.1-90 มม.) ฝนตกปานกลาง (10.1-35.0 มม.) ฝนตกเล็กน้อย (0.1-10.0 มม.) ไม่มีฝน (0 มม.)

(ข้อมูลจากสำนักสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมอุตุนิยมวิทยา)

2. สถานการณ์น้ำ (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ม.ค. 63)

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง (447 แห่ง) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ 46,070 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 61 (ปริมาตรน้ำใช้การได้ 22,253 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 43) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2561 (56,626 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 74) น้อยกว่าปี 2561 จำนวน 10,556 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 16.29 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 79.37 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 29,996 ล้าน ลบ.ม.

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (35 แห่ง) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ 43,352 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 61 (ปริมาตรน้ำใช้การได้ 19,915 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 42) ปริมาตรน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2561 (53,258 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 75) น้อยกว่าปี 2562 จำนวน 9,905 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 13.73 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 71.60 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 27,574 ล้าน ลบ.ม.

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม						รับได้อีก
	จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุที่ รนก.	ปริมาตรน้ำ				(ล้าน ม.^{3})
			ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รนก.	ใช้การ	% ใช้การ	
เหนือ	8	24,825	11,004	44	4,259	24	75	1,001	441	44	342	38	83	25,825	11,445	44	4,601	24	14,381
ตอน.	12	8,368	4,255	51	2,710	40	218	1,998	1,095	55	951	51	230	10,367	5,350	52	3,660	43	5,016
กลาง	3	1,419	311	22	251	18	22	369	148	40	124	36	25	1,788	459	26	375	22	1,329
ตะวันตก	2	26,605	21,664	81	8,387	63	7	140	68	48	59	45	9	26,745	21,732	81	8,447	63	5,013
ตะวันออก	6	1,515	660	44	560	40	51	964	541	56	489	54	57	2,479	1,201	48	1,049	45	1,278
ใต้	4	8,194	5,459	67	3,748	58	39	668	425	64	372	60	43	8,863	5,884	66	4,120	58	2,979
รวม	**35**	**70,926**	**43,352**	61	**19,915**	**42**	**412**	**5,140**	**2,718**	**53**	**2,338**	**49**	**447**	**76,067**	**46,070**	**61**	**22,253**	**43**	**29,996**

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ และป่าสักชลสิทธิ์ รวม 4 อ่างฯ มีปริมาตรน้ำในอ่างฯ 10,806 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 43 (ปริมาตรน้ำใช้การได้ 4,110 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 23) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 2.31 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 17.66 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 14,065 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาตรน้ำในอ่างฯ		ปริมาตรน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ
	ปริมาตรน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาตรน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	รับได้อีก
ภูมิพล	5,458	41	1,658	17	1.60	0.00	7.00	7.00	8,004
สิริกิติ์	4,719	50	1,869	28	2.48	2.31	9.11	8.95	4,791
ภูมิพล+สิริกิติ์	**10,177**	**44**	**3,527**	**22**	**4.08**	**2.31**	**16.11**	**15.95**	**12,795**
แควน้อยฯ	415	44	372	41	0.00	0.00	1.12	1.12	524
ป่าสักชลสิทธิ์	215	22	212	22	0.00	0.00	0.43	0.43	745
รวมทั้งหมด	**10,806**	**43**	**4,110**	**23**	**4.08**	**2.31**	**17.66**	**17.50**	**14,065**

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาตรน้ำใช้การอยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30 ของความจุอ่างฯ จำนวน 14 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯภูมิพล (17%) อ่างฯสิริกิติ์(28%) อ่างฯแม่กวงอุดมธารา (25%) อ่างฯแม่มอก (18%) อ่างฯจุฬาภรณ์ (6%) อ่างฯอุบลรัตน์ (-6%) อ่างฯลำพระเพลิง (13%) อ่างฯลำแซะ (27%) อ่างฯลำนางรอง (16%) อ่างฯป่าสักชลสิทธิ์ (22%) อ่างฯทับเสลา (13%) อ่างฯกระเสียว (8%) อ่างฯคลองสียัด (19%) และอ่างฯหนองปลาไหล (23%)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาตรน้ำอยู่ในเกณฑ์ มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ของความจุอ่างฯ จำนวน 2 อ่าง ได้แก่ อ่างฯสิรินธร (85%) และ อ่างฯศรีนครินทร์ (84%)

2.2 สภาพน้ำท่า

แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย

แม่น้ำมูล แม่น้ำบางประกง แม่น้ำท่าตะเภา แม่น้ำตาปี แม่น้ำโก-ลก ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 160 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 175 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำ +16.97 ม.รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 9.23 เมตร

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 95 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 95 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +13.47 ม.รทก. (เมื่อวาน +13.57 ม.รทก.) ระดับน้ำท้ายเขื่อน +5.38 ม.รทก. (เมื่อวาน +5.83 ม.รทก.)

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันออก รวม 30 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 35 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองชัยนาท-ป่าสัก (ปตร.มโนรมย์) 28 ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) 2 ลบ.ม./วินาที

แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก 5 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 5 ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเข้าคลองระพีพัฒน์ 5 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 8 ลบ.ม./วินาที) ผ่านคลองระพีพัฒน์แยกตก (ปตร.พระศรีศิลป์) 1 ลบ.ม./วินาที และผ่านคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (ปตร.พระศรีเสาวภาค) 1 ลบ.ม./วินาที

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันตก รวม 35 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 35 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองมะขามเฒ่าอู่ทอง (ปตร.มะขามเฒ่า-อู่ทอง) ปิด แม่น้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) 15 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำน้อย (ปตร.บรมธาตุ) 20 ลบ.ม./วินาที

อ.บางไทร สถานี C.29A ปริมาณน้ำไหลผ่านเฉลี่ย 97 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 104 ลบ.ม./วินาที)

2.3 คุณภาพน้ำ

กรมชลประทาน ติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ค่าความเค็ม) ในแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า ท่าน้ำนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และท่าน้ำกรมชลประทานสามเสน (สูงกว่าเกณฑ์เฝ้าระวัง) ทั้งนี้ กรมชลประทาน ได้บริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความเค็ม โดยทำการผันน้ำบางส่วนจากแม่น้ำแม่กลองมายังแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำ	จุดเฝ้าระวัง	ค่าความเค็ม								เกณฑ์	หมายเหตุ
		6 ม.ค.63	7 ม.ค.63	8 ม.ค.63	9 ม.ค.63	10 ม.ค.63	11 ม.ค.63	12 ม.ค.63	13 ม.ค.63		
เจ้าพระยา	ปากคลองสำแล จ.ปทุมธานี	0.25	0.22	0.23	0.21	0.20	0.19	0.18	0.18	ปกติ	- ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาไม่เกิน 0.25 กรัม/ลิตร - ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการเกษตรไม่เกิน 2 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ท่าน้ำนนทบุรี จ.นนทบุรี	4.16	4.16	4.40	4.22	3.93	3.67	3.27	3.27	สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	
เจ้าพระยา	ท่าน้ำกรมชลประทานสามเสน กทม.	5.90	5.24	5.64	5.41	4.92	4.56	4.02	4.02	สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	

(ที่มา: ฝ่ายตะกอนและคุณภาพน้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา)

2.4 สถานการณ์น้ำในแม่น้ำโขง

สถานี	ระดับตลิ่ง	ระดับน้ำ 12 ม.ค. 63	+ สูงกว่าตลิ่ง - ต่ำกว่าตลิ่ง
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	12.80	1.96	-10.84
อ.เชียงคาน จ.เลย	16.00	3.60	-12.40
อ.เมือง จ.หนองคาย	12.20	1.40	-10.80
อ.เมือง จ.นครพนม	12.00	1.46	-10.54
อ.เมือง จ.มุกดาหาร	12.50	1.95	-10.55
อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	14.50	2.32	-12.18

หมายเหตุ ข้อมูลจาก www.dwr.go.th

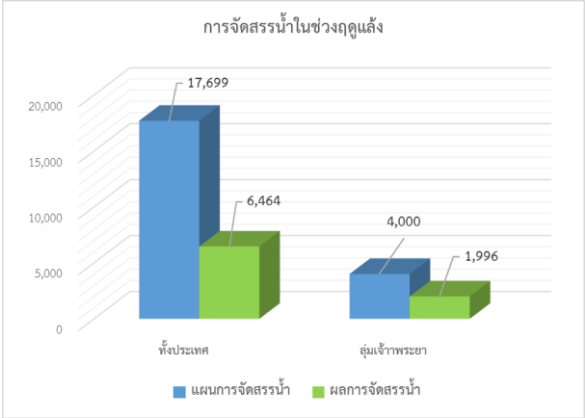
3. การจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ปี 2562/63

แผนการจัดสรรน้ำ โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้ง ปี 2562/63 (วันที่ 1 พ.ย.62 ถึง 30 เม.ย. 63) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ปริมาตรน้ำต้นทุนสามารถใช้การได้ จำนวน 26,666 ล้าน ลบ.ม. โดยการวางแผนจัดสรรน้ำทั้งประเทศ จำนวน 17,699 ล้าน ลบ.ม.

ผลการจัดสรรน้ำ ทั้งประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 – ปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 6,464 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 37 ของแผนจัดสรรน้ำ ส่วนในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา วันนี้ใช้น้ำไป 17.50 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึงปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 1,996 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 50 ของแผนจัดสรรน้ำ

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

พื้นที่	แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2562/63 (1 พ.ย.61 - 30 เม.ย.63)					ผลการจัดสรรน้ำ	
	อุปโภค-บริโภค	รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	การเกษตร	อุตสาหกรรม	รวม	ปริมาตรน้ำ	% แผนจัดการจัดสรรน้ำ
ทั้งประเทศ	2,300	6,999	7,881	519	17,699	6,464	37
ลุ่มเจ้าพระยา	1,150	2,335	515	-	4,000	1,996	50

4. การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2562/63

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2562/63

ทั้งประเทศ จำนวน 7.21 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 4.54 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 2.67 ล้านไร่

ลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 1.64 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 1.05 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.59 ล้านไร่

ผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2562/63 (ข้อมูล ณ 8 มกราคม 2563)

ทั้งประเทศ จำนวน 3.79 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 3.87 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.88 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.88 ของแผน

ลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 2.51 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 2.45 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.34 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 170.12 ของแผน

ขอบเขตพื้นที่	พื้นที่แหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูก ปี 2562/63			* สถานการณ์การเพาะปลูก ปี 2562/63					
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม	ข้าวรอบที่ 2	%ข้าว รอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	%พืชไร่ พืชผัก	รวม ทั้งหมด	% รวม
ทั้งประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	2.31	0.52	2.83	2.64	114.29	0.16	30.77	**2.80**	**98.94**
	นอกเขตชลประทาน	2.23	2.15	4.38	1.23	55.16	0.72	33.49	**1.95**	**44.52**
	รวม	**4.54**	**2.67**	**7.21**	**3.87**	**85.24**	**0.88**	**32.96**	**4.75**	**65.88**
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา (22 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	-	-	**-**	1.61	NA*	0.05	NA*	**1.66**	**NA***
	นอกเขตชลประทาน	1.05	0.59	**1.64**	0.84	80.00	0.29	49.15	**1.13**	**68.90**
	รวม	**1.05**	**0.59**	**1.64**	**2.45**	**233.33**	**0.34**	**57.63**	**2.79**	**170.12**

5. การปฏิบัติการฝนหลวง

กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเฝ้าติดตามสภาพอากาศอย่างต่อเนื่องและได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเคลื่อนที่เร็วประจำปี 2563 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ 1) สนามบินนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ 6 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 3 ชุด และ 2) สนามบินอู่ตะเภา จ.ระยอง ระหว่างวันที่ 9-15 มกราคม 2563 จำนวน 1 ชุด

ตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเคลื่อนที่เร็ว จำนวน 63 วัน มีการปฏิบัติการ 5 วัน 18 เที่ยวบิน มีฝนตก 5 วัน ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จ.อุทัยธานี(สว่างอารมณ์ ลานสัก ห้วยคต บ้านไร่) สุพรรณบุรี(ด่านช้าง) กาญจนบุรี(หนองปรือ) และระยอง(บ้านค่าย ปลวกแดง นิคมพัฒนา) ดังนี้

วันที่	จำนวนเที่ยวบิน (เที่ยว)	พื้นที่ที่มีการรายงานฝนตก
13 พ.ย. 62 (หน่วยฯ นครสวรรค์)	2	**มีฝนตกเล็กน้อยบางพื้นที่** บริเวณพื้นที่การเกษตร จ.อุทัยธานี (สว่างอารมณ์ ลานสัก ห้วยคต บ้านไร่) จ.สุพรรณบุรี(ด่านช้าง) จ.กาญจนบุรี (หนองปรือ) และพื้นที่ลุ่มรับน้ำอ่างเก็บน้ำกระเสียว อ่างเก็บน้ำห้วยขุนแก้ว
26 ธ.ค. 62 (หน่วยฯ นครสวรรค์)	2	**มีฝนตกเล็กน้อย**เป็นบางแห่งบริเวณพื้นที่การเกษตร จ.ระยอง(ปลวกแดง) และพื้นที่ลุ่มรับน้ำ อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล
10 ม.ค. 63 (หน่วยฯ ระยอง)	6	**มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง**ในบริเวณพื้นที่ จ.ระยอง(บ้านค่าย ปลวกแดง นิคมพัฒนา) และพื้นที่ลุ่มรับน้ำ อ่างเก็บน้ำประแสร์ อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำดอกกราย

วันที่	จำนวนเที่ยวบิน (เที่ยว)	พื้นที่ที่มีการรายงานฝนตก
11 ม.ค. 63 (หน่วยฯ ระยอง)	4	**มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง**ในบริเวณพื้นที่ จ.ระยอง(ปลวกแดง บ้านค่าย)และพื้นที่ลุ่มรับน้ำอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่
12 ม.ค. 63 (หน่วยฯ ระยอง)	4	**มีฝนตกเล็กน้อย**ในบริเวณพื้นที่ จ.ระยอง(นิคมพัฒนา ปลวกแดง)และพื้นที่ลุ่มรับน้ำอ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล
ปฏิบัติการ 5 วัน	**18 เที่ยว**	**ฝนตก 5 วัน, 4 จังหวัด, 9 อำเภอ, 6 อ่างเก็บน้ำ**

6. การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า

เตรียมเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือในช่วงฤดูฝน ปี 2562 จำนวน 2,139 เครื่อง สนับสนุนเพื่อช่วยเหลือพื้นที่นาปีนาปรัง พืชไร่ อุปโภคบริโภค จำนวน 282 เครื่อง ในพื้นที่ 36 จังหวัด แบ่งเป็น

- ช่วยเหลือพื้นที่ข้าวนาปีและพืชไร่ จำนวน 138 เครื่อง ในพื้นที่ 21 จังหวัด
- ช่วยเหลือพื้นที่ข้าวนาปรัง จำนวน 42 เครื่อง ในพื้นที่ 4 จังหวัด
- ช่วยเหลือเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน 102 เครื่อง ในพื้นที่ 16 จังหวัด

เตรียมพร้อมสนับสนุนรถยนต์บรรทุกน้ำ รวมทั้งหมด 106 คัน ได้แก่ ภาคเหนือ 24 คัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 22 คัน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก 28 คัน ภาคใต้ 14 คัน ศูนย์ปฏิบัติการเครื่องจักรกลและส่วนกลาง (นนทบุรี) 18 คัน

7. ผลกระทบด้านการเกษตร

7.1 ภัยแล้ง ช่วงภัยเดือน ก.ย. 62 – ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ม.ค. 63)

จังหวัดประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้ว 19 จังหวัด จำนวน 94 อำเภอ 525 ตำบล 4,497 หมู่บ้าน 20 ชุมชน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย(14) น่าน(2) เพชรบูรณ์(6) อุทัยธานี(8) อุตรดิตถ์(1) พะเยา(5) จังหวัดสุโขทัย(4) นครพนม(1) มหาสารคาม(7) บึงกาฬ(4) หนองคาย(8) บุรีรัมย์(6) กาฬสินธุ์(1) นครราชสีมา(5) กาญจนบุรี(6) ฉะเชิงเทรา(2) จังหวัดชัยนาท(4) นครสวรรค์(6) และจังหวัดสุพรรณบุรี(4) และอยู่ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในประกาศเขตฯ 2 จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น(18) และ จังหวัดสกลนคร(8)

ผลกระทบด้านการเกษตรในเบื้องต้น

ด้านพืช ประสบภัย 21 จังหวัด เกษตรกร 252,377 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 2,267,702 ไร่ สำรวจพบความเสียหายแล้ว 19 จังหวัด เกษตรกร 100,041 ราย พื้นที่เสียหาย 990,792 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 878,751 ไร่ พืชไร่ 111,546 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 495 ไร่ คิดเป็นวงเงิน 1,106.94 ล้านบาท จ่ายเงินช่วยเหลือแล้ว เกษตรกร 556 ราย พื้นที่ 4,072 ไร่ เป็นเงิน 4.54 ล้านบาท

ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ยังไม่มีรายงานได้รับผลกระทบ

7.2 ภาวะฝนแล้ง/ฝนทิ้งช่วง ช่วงภัยเดือน มิ.ย. 62 – ก.ย. 62 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ม.ค. 63)

สำรวจพบความเสียหายแล้ว 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี กำแพงเพชร เชียงราย น่าน นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สระแก้ว ลพบุรี สระบุรี และจังหวัดพัทลุง จำแนกเป็นดังนี้

ด้านพืช พบความเสียหายแล้ว 19 จังหวัด เกษตรกร 460,379 ราย พื้นที่ 5,225,027 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 4,417,910 ไร่ พืชไร่ 803,327 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 3,790 ไร่ คิดเป็นวงเงิน 5,845.76 ล้านบาท แบ่งเป็น

- จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 378,530 ราย พื้นที่ 4,182,213 ไร่ เป็นเงิน 4,684.26 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 80.46 ของวงเงินทั้งหมด
- อยู่ระหว่างดำเนินการขอใช้เงินทดรองฯปลัด 1,161.50 ล้านบาท (อยู่ระหว่างขยายวงเงินทดรองฯ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ วงเงิน 326.58 ล้านบาท อยู่ระหว่างกรมฯ ตรวจสอบ 834.92 ล้านบาท)

ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ไม่มีรายงานพื้นที่ได้รับผลกระทบ

7.3 อุทกภัย ช่วงภัยวันที่ 24 ส.ค. 62 – ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ม.ค. 63)

สำรวจพบความเสียหายแล้วรวมทั้งสิ้น 31 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เพชรบูรณ์ แพร่ น่าน พิจิตร พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง สุโขทัย อุตรดิตถ์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อำนาจเจริญ อุดรธานี อุบลราชธานี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว กาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี จำแนกเป็นดังนี้

ด้านพืช สำรวจพบความเสียหายแล้ว 30 จังหวัด เกษตรกร 244,786 ราย พื้นที่เสียหายสิ้นเชิงรวม 2,043,672 ไร่ ได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบฯ เกษตรกร 241,494 ราย พื้นที่ 1,994,172 ไร่ แยกเป็น ข้าว 1,776,925 ไร่ พืชไร่ 210,623 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 6,624 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ 2,231.19 ล้านบาท (ไม่ผ่านประชาคม เกษตรกร 3,292 ราย พื้นที่ 49,499.88 ไร่ วงเงิน 54.55 ล้านบาท) โดยจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 241,491 ราย พื้นที่ 1,994,141 ไร่ เป็นเงิน 2,231.16 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.99 ของวงเงินทั้งหมด และอยู่ระหว่างดำเนินการขอใช้เงินทดรองฯ ปลัด 34,503 บาท (จังหวัดอุบลราชธานี)

ด้านประมง สำรวจพบความเสียหายแล้ว 24 จังหวัด เกษตรกร 13,520 ราย พื้นที่เสียหายสิ้นเชิงรวม 12,282 ไร่ (บ่อปลา 11,281 ไร่ และบ่อกุ้ง 1,002 ไร่) กระชัง 5,117 ตารางเมตร คิดเป็นวงเงิน 60.21 ล้านบาท แบ่งเป็น

- จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 12,350 ราย พื้นที่ (บ่อปลา/บ่อกุ้ง) 11,295 ไร่ กระชัง 5,117 ตรม. เป็นเงิน 56.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.07 ของวงเงินทั้งหมด
- อยู่ระหว่างดำเนินการขอใช้เงินทดรองฯ ปลัด 4.17 ล้านบาท (อยู่ระหว่างขอขยายวงเงินทดรองฯ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสระแก้ว)

ด้านปศุสัตว์ สำรวจพบความเสียหายแล้ว 13 จังหวัด เกษตรกร 1,058 ราย สัตว์ตายหรือสูญหายรวม 58,626 ตัว แยกเป็น โค-กระบือ 21 ตัว สุกร 79 ตัว และสัตว์ปีก 58,526 ตัว คิดเป็นวงเงิน 2.76 ล้านบาท แบ่งเป็น

- จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 283 ราย สัตว์ตายหรือสูญหาย 25,518 ตัว เป็นเงิน 1.37 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 49.64 ของวงเงินทั้งหมด
- อยู่ระหว่างดำเนินการขอใช้เงินทดรองฯ ปลัด 1.39 ล้านบาท (จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ระหว่างกรมฯตรวจสอบเอกสาร)

8. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ม.ค. 63)

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าว	1. โรคไหม้ข้าว	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (สุโขทัย กาฬสินธุ์ ตาก ลำปาง และ นครศรีธรรมราช) จำนวน 2,050ไร่ การระบาดลดลง 1,381 ไร่	- ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ - ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้นำไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่ - แนะนำเกษตรกร เมื่อเริ่มมีการระบาดของหนอนห่อใบในแปลงข้าว ไม่ควรใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเกิน 5 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยยูเรียไม่เกิน 10 กิโลกรัมต่อไร่ ควรแบ่งใส่ปุ๋ยในช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโตและลดปริมาณปุ๋ยที่ใส่ โดยปุ๋ยสูตร 16-20-0 ใส่ไม่เกิน 30 กิโลกรัมต่อไร่ และกำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าวนก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ และหญ้าซันกาด เป็นต้น - แนะนำให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 60 ปทุมธานี 1 พิษณุโลก 2 ชัยนาท 1 ชัยนาท 2 กข29 และ กข31 และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน 2-3 สัปดาห์ จนถึงระยะตั้งท้องควบคุมน้ำในแปลงนา 7-10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาด - ประกาศเตือนการระบาดและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การเกิดโรคไหม้คอรวง ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอได้รับสารชีวภัณฑ์และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์ ในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง
	2. โรคขอบใบแห้งข้าว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สงขลา) จำนวน 150 ไร่ การระบาดคงที่	
	3. หนอนห่อใบข้าว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สงขลา) จำนวน 18 ไร่ การระบาดคงที่	
	4. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (พิจิตร ลำปาง และ สิงห์บุรี) จำนวน 4,407 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่	
	5. เพลี้ยกระโดดหลังขาว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สิงห์บุรี) จำนวน 3 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่	
	6.แมลงบั่ว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สุโขทัย) จำนวน 92 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 92 ไร่	

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ปาล์มน้ำมัน	1. หนอนหัวดำ	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (กรุงเทพมหานครและสุราษฎร์ธานี) จำนวน 56 ไร่ การระบาดคงที่	- รณรงค์ให้เกษตรกรดูแลสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด กำจัดวัชพืชบริเวณสวนปาล์มน้ำมัน เก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรด และหมั่นสำรวจสวนปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ - ให้ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนหัวดำ และหนอนหน้าแมวทำลายไปเผาทิ้ง และใช้กับดักแสงไฟล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย - ใช้กำดักฟีโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย - ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน - สำหรับต้นปาล์มน้ำมันที่ถูกด้วงแรด และด้วงกุหลาบทำลายระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณใบให้ทั่วในตอนเย็นก่อนค่ำ - ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาด
	2. หนอนปลอกเล็ก	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (สุราษฎร์ธานี และ ชุมพร) จำนวน 3 ไร่ การระบาดคงที่	
	3. หนอนหน้าแมว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 36 ไร่ การระบาดคงที่	
	4. ด้วงแรด	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร พังงา สุราษฎร์ธานี และสตูล) จำนวน 743 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 32 ไร่	
	5. ด้วงกุหลาบ	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี และ สตูล) จำนวน 139 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่	
	6. โรคลำต้นเน่า	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (สุราษฎร์ธานี และชุมพร) จำนวน 170 ไร่ การระบาดคงที่	
มะพร้าว	1. หนอนหัวดำ	พื้นที่ระบาด 28 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา พิจิตร อุดรธานี กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ สงขลา สตูล นครศรีธรรมราช พังงา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และ ปัตตานี) จำนวน 9,526 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 241 ไร่	- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดศัตรูมะพร้าว - ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำ และหนอนพาราซ่าทำลายไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษซากพืชไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดและศัตรูพืชชนิดอื่น ๆ - ปล่อยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ - ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศรัตรูพืชชุมชนผลิตขยายแตนเบียนบราคอน เพื่อใช้ควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว - ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหนามในพื้นที่ - ใช้กำดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด - ส่งเสริมให้เกษตรกรดูแลสวนมะพร้าวให้สะอาด เก็บเศษซากพืชไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดและศัตรูพืชชนิดอื่น ๆ
	2. แมลงดำหนาม	พื้นที่ระบาด 29 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร อ่างทอง ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา นครนายก มหาสารคาม สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ภูเก็ต สงขลา สตูล ปัตตานี และ ยะลา) จำนวน 27,765 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 16 ไร่	
	3. ด้วงแรด	พื้นที่ระบาด 20 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร อ่างทอง นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรปราการ ชลบุรี จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา นครนายก บุรีรัมย์ สงขลา สตูล ยะลา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร) จำนวน 10,037 ไร่ การระบาดลดลง 19 ไร่	
ยางพารา	1. โรครากขาว	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (จันทบุรี สงขลา ปัตตานี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ชุมพร และตรัง) จำนวน 2,384 ไร่ การระบาดลดลง 17 ไร่	- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว โรคใบร่วง และโรคเส้นดำที่ก่อให้เกิดความเสียหายช่วงฤดูฝน - ให้เกษตรกรขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรค เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ฉีดพ่นบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาด - สำหรับโรครากขาวระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีโพรพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 3 ลิตรต่อต้น
	2. โรคใบร่วง	พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด (สงขลา สตูล พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี ยะลา ตรัง ปัตตานี และนราธิวาส) จำนวน 557,678 ไร่ การระบาดลดลง 7,329 ไร่	

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
			- สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรคใบร่วงระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีโดยวิธีฉีดพ่นลงดินด้วยสาร เบโนมิล , โพรปิเนป, เฮกซาโคนาโซล, โปรปิโคนาโซล, ไทโอฟาเนต-เมริล - จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา สายพันธุ์ NST009 เพื่อควบคุมการระบาดของโรคใบร่วงในยางพาราในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ตรัง และจังหวัดยะลา
มันสำปะหลัง	1. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ชลบุรี นครราชสีมา) จำนวน 240 ไร่ การระบาดคงที่	- รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง - ผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่ - ให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอน และดักแด้แมลงนูนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม - มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า 5 เดือน ให้หว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อเชื้อราไตรโครเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก หรือกรณีแสดงอาการโคนเน่าหัวเน่าระบาดรุนแรงมากโดยใช้สารเคมีฟอสอีทิล อลูมิเนียม และ สำรวจติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง - สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง และแนวทางเฝ้าระวังและป้องกันกำจัด - ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่สาธารณะชนเกี่ยวกับโรคใบด่างมันสำปะหลัง ผ่านสื่อต่าง ๆ - จัดทำมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการระบาดโรคใบด่างมันสำปะหลัง ให้เป็นแนวทางปฏิบัติให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและรายงานผลการสำรวจติดตามสถานการณ์ทุกสัปดาห์ - วางแผนการจัดการท่อนพันธุ์หรือการผลิตท่อนพันธุ์เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่ระบาด - ศึกษาและวางแผนการผลิตศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดแมลงหวี่ขาวพาหะนำโรคใบด่างมันสำปะหลัง - ประสานงานกรมการค้าภายใน เพื่อให้ข้อมูลในการจัดทำโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง - จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์และควบคุมการระบาด - ศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์และควบคุมการระบาด จัดทำโครงการณรงค์เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง อบรมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่
	2. ไรแดงมันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (จันทบุรี ชลบุรี ลำปาง นครราชสีมา ศรีสะเกษ และ อุทัยธานี) จำนวน 7,129 ไร่ การระบาดคงที่	
	3. เพลี้ยหอย	สัปดาห์นี้ไม่มีพื้นที่ระบาด	
	4. โรคโคนเน่าหัวเน่า	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 6 ไร่ การระบาดคงที่	
	5. โรคพุ่มแจ้	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 1 ไร่ การระบาดคงที่	
	6. โรคใบไหม้	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 5 ไร่ การระบาดลดลง 2 ไร่	
	7. โรคใบด่างมันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด (ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ นครสวรรค์ ลพบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว สุรินทร์ และอุบลราชธานี) จำนวน 56,633 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 630 ไร่	
	8. แมลงนูน	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 21 ไร่ การระบาดคงที่	
อ้อย	1. หนอนกออ้อย	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่	- รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ - ให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวง ดักแด้ และด้วงหนวดยาว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียและเชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่พร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดินหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงสม่ำเสมอ - ให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูกาลปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินขุดต่อทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป
	2. ด้วงหนวดยาว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่	
	3. แมลงนูนหลวง	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 115 ไร่ การระบาดคงที่	
	4. โรคใบขาว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 22 ไร่ การระบาดคงที่	
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1. หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (fall armyworm)	พื้นที่ระบาด 38 จังหวัด จำนวน 474,910 ไร่ พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก จำนวน 46,746 ไร่ พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย จำนวน 428,164 ไร่ การระบาดลดลง 96,306 ไร่	- จัดทีมเจ้าหน้าที่ติดตามสถานการณ์การระบาด - ให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่กำลังประสบปัญหาการระบาดและพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการระบาด

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
			- ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และแจ้งเตือนเฝ้าระวังหนอนกระทู้ fall armyworm
สับปะรด	1. โรคเหี่ยว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ตราด) จำนวน 460 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 28 ไร่	- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด ให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่ - ให้เกษตรกรใช้ไตรโคเดอร์มาและชุบหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันโรคฯ - รณรงค์ให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด โดยให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
ทุเรียน	1. หนอนเจาะลำต้น 2.หนอนเจาะผล 3. เพลี้ยแป้ง 4. เพลี้ยไฟ 5. ไรแดง 6. โรครากเน่าโคนเน่า 7. โรคราดำ 8. โรคราใบไหม้	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 1,065 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 2,582 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 2,582 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 5 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 1,057 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 10 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ตราด และชุมพร) จำนวน 8,686 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 9 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 13 ไร่ การระบาดคงที่	- **หนอนเจาะลำต้นทุเรียน และหนอนเจาะผล** แนะนำให้สังเกตรอยแผลจากการวางไข่ และร่องร่อยการทำลายของหนอนเจาะลำต้นและหนอนเจาะผล เก็บไข่และหนอนไปทำลายเพื่อตัดวงจรการระบาด ทำการกำจัดตัวเต็มวัยของด้วงหนวดยาว โดยใช้แสงไฟส่องในช่วงเวลา 19.00 - 24.00 น. หรือใช้ตาข่ายตาถี่พันหลวมๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัยมาทำลายทิ้ง สำหรับพื้นที่ที่มีการระบาดของหนอนเจาะลำต้นทุเรียนรุนแรง ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูดซึม เช่น อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะเซทามิพริด 20% เอสพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไทอะมีโทแซม 25% ดับบลิวจี อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นอัตรา 5 ลิตรต่อต้น พ่นให้ชุ่มเฉพาะบริเวณลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน หรือทุกๆ 3 เดือน - **เพลี้ยแป้ง** ตัดส่วนที่พบเพลี้ยแป้งไปทำลายนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่มีเพลี้ยแป้งเพื่อให้เพลี้ยแป้งหลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยส์ อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเพื่อกำจัดเพลี้ยแป้ง การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไธออน (มาลาไธออน 83% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ คาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร พันไว้ตามกิ่ง สามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน **- เพลี้ยไฟ** หากพบเพลี้ยไฟจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ตัวต่อ 4 ดอก หรือ 1 ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ **- ไรแดง** หมั่นสำรวจสถานการณ์ไรแดงและศัตรูธรรมชาติ โดยสำรวจ ๑๐% ของต้นทั้งหมด ๗ วันต่อครั้ง หากพบไรแดงที่ยังมีชีวิต ๕ ตัวต่อใบ และใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ ๒๕ ต่อต้น ถือว่าใบถูกทำลายให้ดำเนินการควบคุมโดยใช้ระบบน้ำเหวี่ยงหรือเครื่องพ่นน้ำ ๑ – ๒ ชั่วโมงต่อวัน ให้ใบทุเรียนเปียกโชกทั่วทรงพุ่ม เพื่อลดปริมาณไรแดงในช่วงฤดูแล้งให้อยู่ในระดับต่ำ หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการใช้ควบคุมปริมาณไรแดงแอฟริกันในสวนทุเรียน ได้แก่ โพรพาร์ไกต์ 30% WP อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
			๒๐ ลิตร หรืออามีทราช 20% EC อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือเฮกซีไทอะซอกซ์ 2% EC อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทั้งต้น โดยเฉพาะบริเวณยอดเมื่อพบไรแดง ระบาดพ่นน้ำตามความจำเป็น และงดพ่นก่อนเก็บเกี่ยว ๑๔ วัน ไม่ควรใช้สารเคมีชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรมีการสลับชนิดเพื่อป้องกันไรแดงเกิดความต้านทาน - **โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน** แจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวัง โดยหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่ โดยให้ขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกและนำไปเผาทำลาย แล้วทาแผลด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา - **โรคราดำ โรคใบไหม้ และโรคราสีชมพู** ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 25 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณที่แสดงอาการของโรคราดำและโรคใบไหม้ ทุก ๆ 3 - 7 วัน เพื่อป้องกันกำจัดโรคราดำ และโรคใบไหม้ ไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ
มังคุด	1. หนอนชอนใบ 2.เพลี้ยแป้ง 3. เพลี้ยไฟ 4. โรคใบจุด	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 3 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 10 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 25 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 21 ไร่ การระบาดคงที่	- **หนอนชอนใบ** แนะนำให้หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนชอนใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูที่ใต้ใบมังคุด จะพบรอยทางยาวเป็นเส้นสีขาว เนื่องจากการทำลายของหนอนชอนใบ หากพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายประมาณ 30% ของยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดในระยะแตกใบอ่อนให้พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน **- เพลี้ยแป้งและเพลี้ยไฟ** หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้งและเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟในระยะที่มังคุดออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมังคุดมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่า ผิวขี้กลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ **- โรคใบจุด** หากสำรวจพบอาการใบจุดประมาณ 10% ของจำนวนยอด ควรพ่นด้วยสารเคมีคาร์เบนดาซิม 50% ดับบลิวพี อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นทุกต้นที่เริ่มแตกใบยอด
ลำไย	1. โรคพุ่มไม้กวาด	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 27 ไร่ การระบาดคงที่	- หากพบต้นลำไยที่เป็นโรคพุ่มไม้กวาดให้ตัดกิ่งลำไยที่เป็นโรคพุ่มไม้กวาด นำออกไปทิ้งนอกแปลง แล้วเผาทำลายในทันที และพ่นต้นลำไยด้วยสารป้องกันกำจัดไร เช่น ไรโพรพาไกด์ 30% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือกำมะถันผง 80% ดับเบิลยูพี อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารอะมิทราซ 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร และให้พ่นสารป้องกันกำจัดไรซ้ำอีกครั้งเมื่อต้นลำไยแทงยอดใหม่ ควรหลีกเลี่ยงการพ่นสารฆ่าไรในช่วงที่มีแดดจัด เพราะอาจทำให้ใบอ่อนไหม้ได้

9. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

9.1 โรคพิษสุนัขบ้า (วันที่ 1 ต.ค. 61 – 23 ธ.ค. 62)

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 61 – 22 ธ.ค. 62 รายงานพบโรคทั้งหมด 23 จังหวัด 36 จุด ปัจจุบันยังคงประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ 15 จุด ในพื้นที่ 10 จังหวัด คือ สระแก้ว ปราจีนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สุรินทร์ ศรีสะเกษ เพชรบุรี ราชบุรี พัทลุง และจังหวัดสงขลา ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์ได้เร่งดำเนินการป้องกันควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรค โดยฉีดวัคซีนรอบจุดเกิดโรคในสัตว์กลุ่มเสี่ยงทุกตัวในรัศมี 5 กม. รอบจุดเกิดโรคได้ รวมทั้งเร่งรัดควบคุมจำนวนประชากรสัตว์พาหะนำโรคที่สำคัญ (สุนัขและแมว) ทำให้มีจำนวนคงที่หรือลดลงเพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่เชื้อโรค โดยการผ่าตัดทำหมัน

9.2 โรคปากและเท้าเปื่อย ประจำวันที่ 9 ม.ค. 63

วันนี้ **มี**รายงานพบสัตว์ป่วยด้วยอาการโรคปากและเท้าเปื่อยเพิ่มเติม 1 ครั้ง จำนวน 18 ตัว ในพื้นที่ 1 จังหวัด

ที่	วันที่เริ่มป่วย	ชนิดสัตว์ *กคร1	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่	ประวัติวัคซีน	ป่วย	ตาย	เสี่ยง	ผลตรวจ
1	23 ธ.ค. 62	โคเนื้อ	กระบี่	เมืองกระบี่	ทับปริก	5	เคยฉีด	18	0	18	(FMD รอผล Lab)

ตารางแสดงสถานการณ์โรคปากและเท้าเปื่อยสะสมปี 2563 การกระจายและการเปรียบเทียบ

จังหวัดที่สถานะโรคยังไม่สงบ (จำนวนสถานะควบคุมโรค/เฝ้าระวังโรค)	นครศรีธรรมราช (14/3) พัทลุง (10/1) ขอนแก่น (8/0) ปัตตานี (8/2) กระบี่ (5/2) ประจวบคีรีขันธ์ (4/0) ตาก (3/0) สงขลา (3/7) สตูล (2/1) นครปฐม (1/0) นราธิวาส (1/0) พังงา (1/0) ระนอง (1/0) ราชบุรี (1/2) สระบุรี (1/1) สุราษฎร์ธานี(1/4) กาญจนบุรี(0/1) ชุมพร (0/1) ร้อยเอ็ด (1/0) ลพบุรี (0/1) ลำปาง (0/1) ลำพูน (0/1)อุตรดิตถ์ (0/1) อุทัยธานี (0/2)

ช่วงเวลา	พบโรค (ครั้ง)	สัตว์ป่วย (ตัว)	จังหวัด (จังหวัด)	สูงสุด 10 จังหวัดแรก (จำนวนครั้ง รายงานการพบโรค/จำนวนสัตว์ป่วยสะสม)
30 วันย้อนหลัง	23	453	14	นครศรีธรรมราช (7/114) สงขลา (4/48) อุตรดิตถ์ (1/157) ลำพูน (1/30) สตูล (1/20) กระบี่ (1/18) สตูล (1/14) ระนอง (1/13) ราชบุรี (1/12) อุทัยธานี (1/10)
ปี 2563	0	0	0	
ปี 2562	194	9,986	39	

รายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ครั้ง)	Type A(0) Type O(0) Type O และ A(0) ไม่เก็บตัวอย่างรอยโรค (0) ไม่ทราบ Type(0) และรอผล Lab(0)
ชนิดสัตว์ที่พบรายงานโรคตาม *กคร 1	โคเนื้อ(0/0) โคนม (0/0) กระบือ (0/0) แพะเนื้อ (0/0) สุกร (0/0) ไม่ทราบ (0/0)

หมายเหตุ : *กคร1 คือ รายงานการเกิดโรคระบาดสัตว์เบื้องต้น

9.3 ไม่มีรายงานสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติในสัปดาห์นี้

9.4 โรคระบาดสัตว์ในต่างประเทศ (ช่วงวันที่ 21 ธ.ค. – 27 ธ.ค. 62) พบการระบาด 4 โรค ดังนี้

- โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร 32 ครั้ง แบ่งเป็น 1) ในหมูป่า 29 ครั้ง ที่ประเทศลัตเวีย ฮังการี โรมาเนีย รัสเซีย และประเทศเกาหลีใต้ และ 2) ในสุกร 3 ครั้ง ที่ประเทศจีน และประเทศมอลโดวา
- โรค Glanders ในม้า 1 ครั้ง
- โรคนิวคาสเซิล ในนก 1 ครั้ง
- โรค Highly pathogenic avian influenza ในนก 1 ครั้ง